

**European
Reference
Network**

for rare or low prevalence
complex diseases

Network

Neurological Diseases
(ERN-RND)

A disztónia diagnosztikai folyamatábrái:

(1) Felnőtteknél

(2) Gyermekek és serdülők esetében

A ritka neurológiai betegségek európai referenciahálózatának (ERN-RND) bemutatása:

Az ERN-RND az Európai Unió által létrehozott és jóváhagyott európai referenciahálózat. Az ERN-RND egy olyan egészségügyi infrastruktúra, amely a ritka neurológiai betegségekre (RND) összpontosít. Az ERN-RND három fő pillére a következő: (i) szakértők és szakértői központok hálózata, (ii) az RND-kkel kapcsolatos tudás létrehozása, összegyűjtése és terjesztése, valamint (iii) az e-egészségügy megvalósítása, hogy a betegek és családok helyett a szakértelem utazhasson.

Az ERN-RND Európa 32 vezető szakértői központját egyesíti 13 tagállamban, és rendkívül aktív betegszervezeteket foglal magában. A központok Belgiumban, Bulgáriában, a Cseh Köztársaságban, Franciaországban, Magyarországon, Németországban, Olaszországban, Litvániában, Hollandiában, Lengyelországban, Szlovéniában, Spanyolországban és az Egyesült Királyságban találhatók.

Az ERN-RND a következő betegségcsoportokra terjed ki:

- Ataxiák és örökletes spasztikus paraplegiák
- Atípusos Parkinsonizmus és genetikai Parkinson-kór
- Dystonia, paroxizmális rendellenesség és neurodegeneráció agyi ionfelhalmozódással
- Frontotemporális demencia
- Huntingtons-kór és más házimunkák
- Leukodisztrófiák

A hálózatról, a szakértői központokról és a lefedett betegségekről a hálózat honlapján, a www.ern-rnd.eu oldalon található részletes információk.

Ajánlás klinikai használatra:

A Ritka Neurológiai Betegségek Európai Referenciahálózata kidolgozta a Dystonia diagnosztikai folyamatábráit, hogy segítsen eligazodni a dystoniás betegek diagnosztizálásában. A referenciahálózat e diagnosztikai folyamatábrák használatát ajánlja.

Felelősségi nyilatkozat:

Az ERN-RND által közzétett, jóváhagyott vagy megerősített klinikai gyakorlati iránymutatások, gyakorlati tanácsok, szisztematikus áttekintések és egyéb útmutatók az aktuális tudományos és klinikai információk értékelését jelentik, amelyeket oktatási szolgáltatásként nyújtanak. Az információk (1) nem tekinthetők az összes megfelelő kezelést, ellátási módszert magába foglalónak, vagy az ellátás standardjának kijelentésének; (2) nem folyamatosan frissülnek, és nem feltétlenül tükrözik a legfrissebb bizonyítékokat (az információk kidolgozása és közzététele vagy olvasása között új információk jelenhetnek meg); (3) csak a konkrétan meghatározott kérdés(ek)re vonatkoznak; (4) nem írnak elő semmilyen konkrét orvosi ellátási módot; és (5) nem helyettesítik a kezelő szolgáltató független szakmai megítélését, mivel az információk figyelembe veszik a betegek közötti egyéni eltéréseket. Minden esetben a kiválasztott cselekvési irányt a kezelő szolgáltatónak az adott beteg kezelésének összefüggésében kell mérlegelnie. Az információk használata önkéntes. Az ERN-RND ezt az információt "ahogy van" alapon bocsátotta rendelkezésre, és nem vállal semmilyen kifejezett vagy hallgatolagos garanciát az információval kapcsolatban. Az ERN-RND kifejezetten kizárja az eladhatóságra vagy a meghatározott felhasználásra vagy célra való alkalmasságra vonatkozó garanciákat. Az ERN-RND nem vállal felelősséget az ezen információk használatából eredő vagy azzal kapcsolatos személyi vagy anyagi károkért vagy sérülésekért, illetve az esetleges hibákért vagy kihagyásokért.

MÓDSZEREK

A disztónia diagnosztikai folyamatábráinak kidolgozását az ERN-RND disztónia, paroxizmális rendellenesség és NBIA betegségcsoportja végezte.

Dystonia, paroxizmális rendellenesség és NBIA betegségcsoport:

Betegségcsoport-koordinátorok:

Alberto Albanese¹ ; Thomas Klopstock² ; Marie Vidailhet³

Betegségcsoport tagjai:

Enrico Bertini⁴ ; Kailash Bhatia⁵ ; Elena Chorbadijeva⁶ ; Yaroslau Compta⁷ ; Adrian Danek² ; Alejandra Darling⁷ ; Tom de Koning⁸ ; Marina de Koning-Tijssen⁸ ; Malgorazate Dec-Cwiek⁹ ; Maria Teresa Dotti¹⁰ ; Antonio Elia¹¹ ; Antonio Federico¹⁰ ; Dusan Flisar¹² ; Thomas Gasser¹³ ;

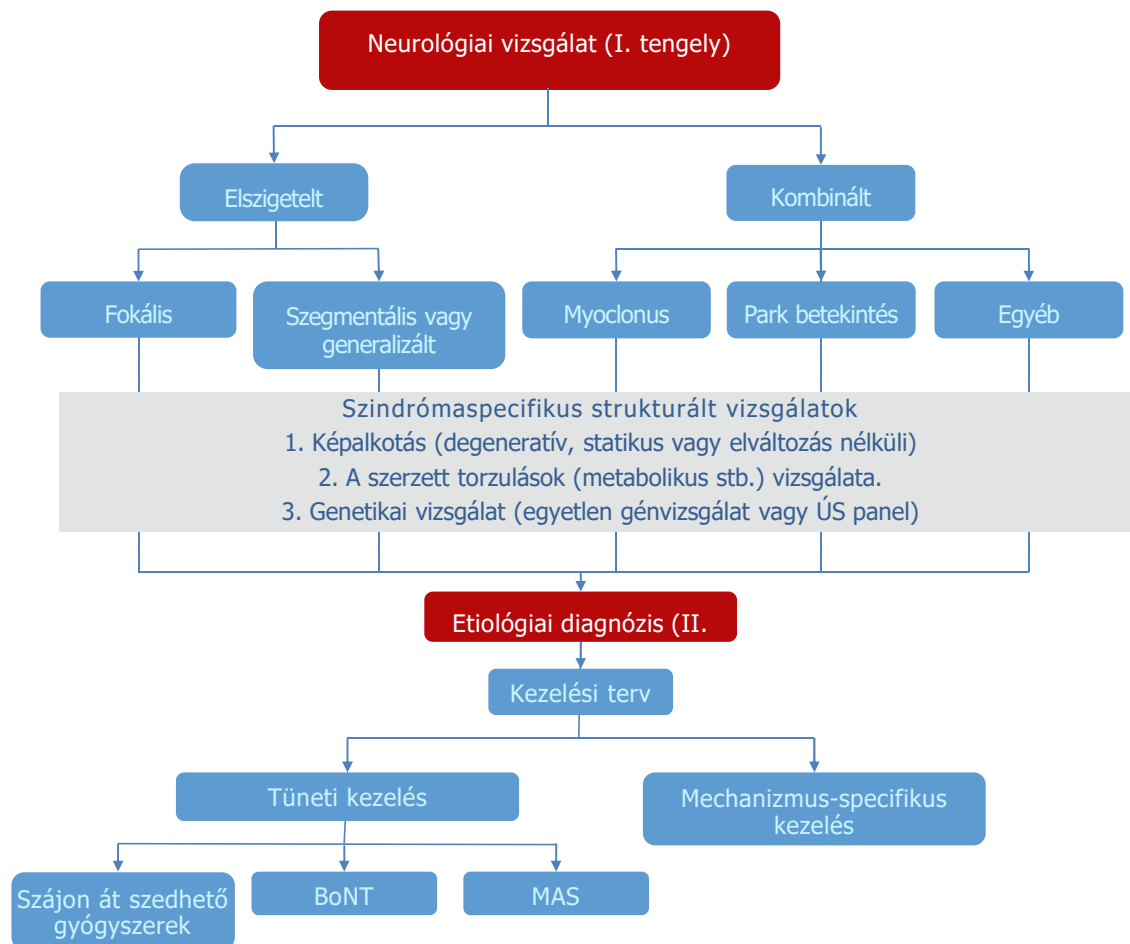
Kathrin Grundmann¹³ ; Kinga Hadzsiev¹⁴ ; Christine Klein¹⁵ ; Jiri Klempir¹⁶ ; Maja Kojovic¹⁷ ; Norbert Kovacs¹⁴ ; Bernhard Landwehrmeier¹⁸ ; Ebba Lohmann¹³ ; Sebastian Löns¹⁵ ; Maria Jose Marti⁷ ; Maria Judit Molnar¹⁹ ; Alexander Münchau¹⁵ ; Juan Dario Ortigoza Escobar⁷ ; Damjan Osredkar¹² ; Sebastian Paus²⁰ ; Belén Pérez Dueñas²¹ ; Bart Post²² ; Evžen Růžička²³ ; Sinem Tunc¹⁵ ; Michel Willemsen²² ; Giovanna Zorzi.¹¹

¹ IRCCS Klinikai Intézet Humanitas - Rozzano, Olaszország;² Klinikum der Universität München, Németország;³ Assistance Publique-Hôpitaux de Paris, Hôpital Pitié-Salpêtrière, Franciaország; ⁴Bambino Gesù gyermekkórház, Róma, Olaszország;⁵ University College London Hospitals NHS Foundation Trust, Egyesült Királyság;⁶ University College London Hospitals NHS Foundation Trust, Egyesült Királyság; University Neurological Hospital "St. Naum" Sofia, Bulgária;⁷ Hospital Clínic i Provincial de Barcelona y Hospital de Sant Joan de Déu, Spanyolország;⁸ University Medical Center Groningen, Hollandia;⁹ University Hospital in Krakow, Lengyelország;¹⁰ AOU Siena, Olaszország;¹¹ Foundation IRCCS neurológiai intézet Carlo Besta - Milánó, Olaszország;¹² University Medical Centre Ljubljana, Szlovénia;¹³ Universitátsklinikum Tübingen, Németország;¹⁴ University of Pécs, Magyarország; ¹⁵ Universitátsklinikum Schleswig-Holstein, Németország;¹⁶ Prágai Egyetemi Általános Kórház, Cseh Köztársaság;¹⁷ University Medical Centre Ljubljana, Szlovénia;¹⁸ Universitátsklinikum Ulm, Németország;¹⁹ Semmelweis Egyetem, Magyarország;²⁰ Universitátsklinikum Bonn, Németország;²¹ Hospital Universitari Vall d'Hebron, Spanyolország;²² Stichting Katholieke Universiteit, Radboud University Medical Center Nijmegen, Hollandia;²³ Motol University Hospital, Cseh Köztársaság.

Folyamatdiagram fejlesztési folyamat:

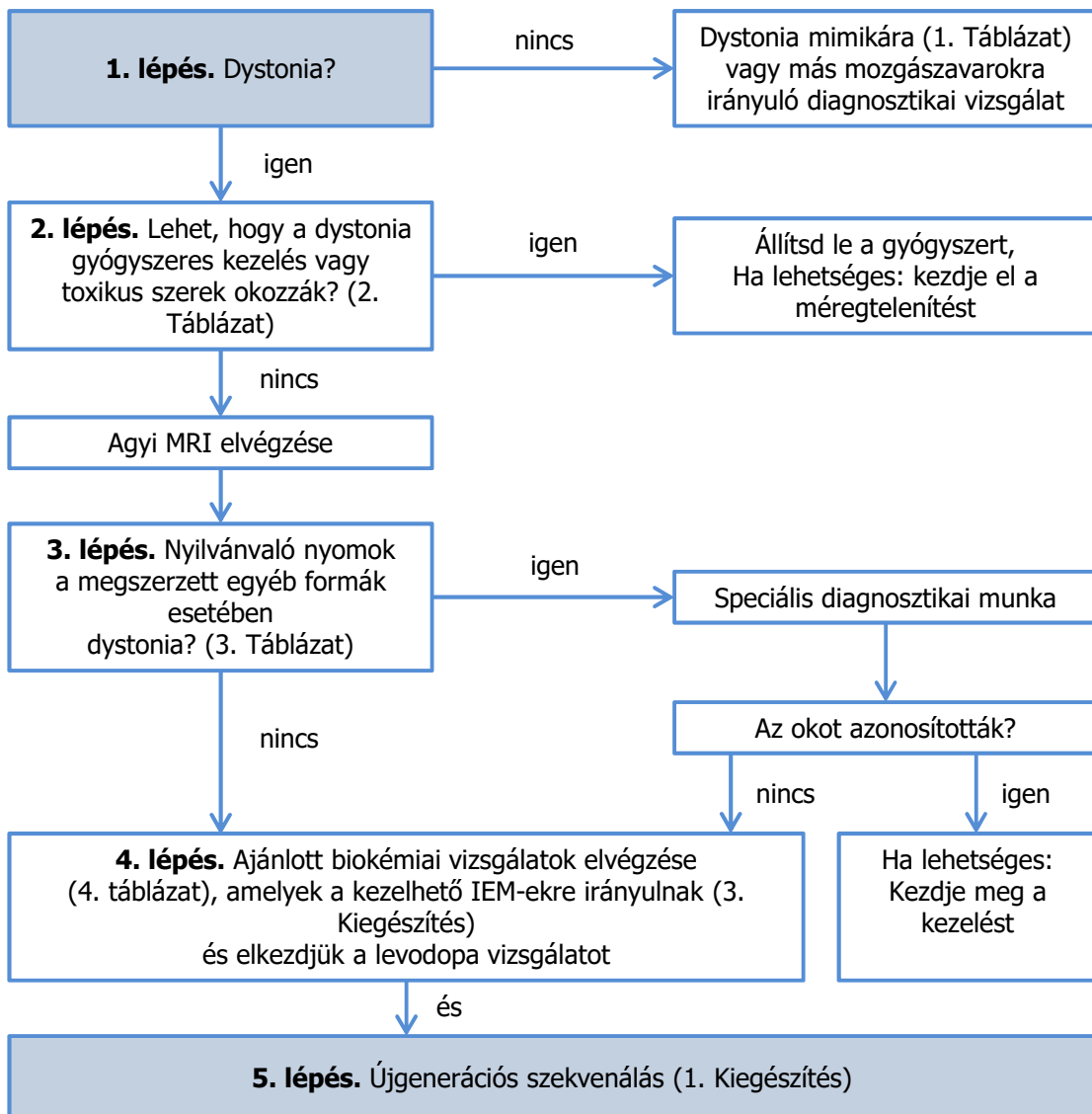
- Folyamatábrák kidolgozása - 2017. június - november
- Megbeszélés/felülvizsgálat az ERN-RND betegségcsoportban- 2017. november - 2018. június
- Egyetértés a diagnosztikai folyamatábrákról az ERN-RND éves találkozásán 2018 - 08/06/2018
- Hozzájárulás a dokumentumhoz az egész betegségcsoport által - 26/09/2018

2. ábra Klinikai stratégia a vizsgálatról a kezelési tervig. A vizsgálatot követően a fenomenológia irányítja a diagnosztikai vizsgálatot. Az összegyűjtött információk lehetővé teszik a kezelési terv meghatározását, legyen az tüneti vagy mechanizmus-specifikus. A közelmúltban összeállították a dystonia-szindrómák specifikus betegségmódosító kezeléseinek listáját [94]. BoNT, botulinum neurotoxin; MAS, mély agyi stimuláció; ÚS, újgenerációs szekvenálás. [A színes ábra megtekinthető a wileyonlinelibrary.com oldalon].

A gyermek- és serdülőkori dystonia diagnosztikai algoritmus

European Reference Networks

https://ec.europa.eu/health/ern_en

European Reference Network

for rare or low prevalence
complex diseases

 Network
Neurological Diseases
(ERN-RND)

 Coordinator
Universitätsklinikum
Tübingen — Deutschland

www.ern-rnd.eu

Co-funded by the European Union

